



D0d Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt

Jaargang 22
Nr. 1

Tijdschrift voor schoolbesturen
Vicariaat Onderwijs Bisdom Hasselt - COBES Hasselt
V.U.: Francis Loyens, Paul Bellefroidlaan 2C, 3500 Hasselt

EDITORIAAL

Een donkere of een wondere ruimte?

Al een hele poos vraag ik me af in welke wereld onze kinderen groot worden. Het zijn geen rooskleurige berichten die ons bereiken. En we mogen niet van de veronderstelling uitgaan dat de kinderen er niet door geraakt worden. Het kan haast niet anders, al jaren worden we langs zovele kanten om de oren geslagen over oude, nieuwe en altijd weer muterende virussen, over de klimaat- en de energiecrisis en de verpletterende impact van aardbevingen, over de migratiestromen en over oorlogen op ons eigen continent of wat verderop. De beelden en de commentaren in de media komen hard binnen en roepen een gevoel van onveiligheid op dat nu haast een chronische vorm aanneemt. Hoe groei je op in zo'n context, waar ook ouders gebukt gaan onder zorgen en niet aflatende werkdruk?

Elke nieuwe generatie zou het recht moeten hebben om te kunnen dromen, om iets te mogen ontdekken van hoe mooi deze wereld is bedoeld. Behoed ons daarom voor cynisme of pessimisme die bij kinderen elk perspectief wegnemen.

"In de meest duistere nachten, schijnen de sterren het helderst. Op de moeilijkste momenten heb je de grootste kans om een verschil te maken. Nooit de moed verliezen".

Tijdens de laatste synode in Rome zette de voormalige overste van de Dominicanen, Thimoty Radcliffe, de deelnemers in een voorbereidende retraite op het spoor van vertrouwen. "Elke katholieke school is een getuigenis van onze hoop op 'het licht dat schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet overwonnen' (Johannes 1,5). Midden in de duisternis getuigt een school van onze hoop dat geweld en welke crisis dan ook, niet het laatste woord hebben."

De 'Wondere Ruimte' die door het nieuwe jaarthema wordt opgeroepen, daagt de school uit om voor jongeren zo'n plaats van hoop te zijn. Dat stelt ons voor de fundamentele vraag of we ervoor zorgen dat die ruimte niet donker kleurt, maar altijd weer het visioen oproept van een wereld zoals God die gedroomd heeft. Geen optimisme als een 'moral duty', maar een vertrouwen dat gestoeld is op een Verbond tussen God en elk menskind.

Francis Loyens
Bisschoppelijk gedelegeerde voor onderwijs

Uw reacties zijn welkom bij francis.loyens@katholiekonderwijs.vlaanderen



Het Vrij Leersteuncentrum Limburg is gestart

“We gaan voor excellente inclusie!”



Al heeft het ruim 3 jaar geduurd voor het nieuwe Leersteundecreet van kracht werd, plots moest het wel snel gaan. Maar het is snel gegaan en op 1 september kwam er een einde aan de ondersteuningsnetwerken en waren de nieuwe Leersteuncentra in Limburg en elders in Vlaanderen een feit.

“Het is een pittige start geweest maar we zijn er door gekomen. Nu gaan we er voor!”, klinkt het bij voorzitter Ludo Elsen, directeur Kelly Jacobs en adjunct-directeur Annelies Lavric.

Meer ondersteuning

De noden van de kinderen staan voorop: dat was zo in het ondersteuningsnetwerk, dat blijft zo in het Vrij Leersteuncentrum Limburg (VLLim). Toch is niet alles helemaal hetzelfde, want de accenten liggen nu minder op de individuele begeleiding maar meer op de verbondenheid met de scholen. *“Dat gebeurt via de miniteams en de ankers die regionaal zijn samengesteld. Omdat de leerondersteuners een beperkt aantal scholen begeleiden kunnen ze het hele schoolteam op klas- en schoolniveau ondersteunen in het zorgbeleid. In de samenwerking met onder meer de Pedagogische Begeleiding en het Vrij CLB wordt bekeken hoe de ondersteuning efficiënter kan. De administratieve planlast bij de leerondersteuners moet minder, zodat ze meer tijd hebben om op de werkvloer te ondersteunen. Concreet gebeurt dat door minder verplaatsingen en het werken met het softwarepakket DIPLOM.”*

Regie bij het gewoon onderwijs

Het belangrijkste verschil met de ondersteuningsnetwerken is dat de regie nu bij het gewoon onderwijs ligt. En dat moet letterlijk genomen worden: *“De regie van het zorgbeleid zit bij de scholen, wij ondersteunen! De leerondersteuners coachen en de scholen kunnen feedback geven over hun werking en de leersteun zelf.”*

Wat met het buitengewoon onderwijs?

Er is veel over te doen geweest: het Vrij Leersteuncentrum Limburg is een aparte instelling en de leerondersteuners zijn niet langer personeelslid in het buitengewoon onderwijs. Omdat die navelstreng is doorgeknipt bestaat de vrees dat de expertise van de leerondersteuners opdroogt. *“Doorgeknipt misschien wel, maar niet definitief. De expertise van het buitengewoon onderwijs blijft belangrijk en daarom mogen die scholen nooit volledig uit beeld verdwijnen. Dat zal ook niet gebeuren: de banden met het buitengewoon onderwijs moeten goed onderhouden worden en de samenwerking moet toelaten om mekaar goed te leren kennen. Hun expertise moet doorgegeven worden via professionaliseringsinitiatieven.”*

“Het buitengewoon onderwijs zal nooit volledig uit beeld verdwijnen.”

Wat kan nog beter?

“Er moest veel gebeuren en de tijd was kort. Eigenlijk te kort: dat was meteen ons grootste probleem. Vergeet ook de secundaire processen niet: er moest gezorgd worden voor personeelsadministratie, financiën, boekhouding, ICT, preventie... Dat kwam er nog allemaal bij. Maar goed, bestuur en directie hebben dit als team aangepakt en de kop is er af: nu gaan we er voor! Op langere termijn willen we echt iets nieuws en vooral iets moois uitbouwen. Onderwijs-expert Dirk Van Damme sprak in De Standaard ooit van inclusieve excellentie, wel: wij gaan voor excellente inclusie.”

Wie is wie?

Ludo Elsen is master Pedagogische Wetenschappen en was tot 2021 coördinerend directeur van de scholengemeenschap Spectrumcollege Beringen-Lummen. Naar eigen zeggen is hij een *“grote minnaar van het inclusief onderwijs”*.

Kelly Jacobs is master Pedagogische Wetenschappen en was coördinator bij het knooppunt Zuid van het ondersteuningsnetwerk. Zij ziet voor de ondersteuners een belangrijke opdracht in het detecteren van betekenisvolle signalen om die vervolgens samen aan te pakken.

Annelies Lavric is Bachelor Nederlands-Economie-Informatica en was netwerkcoördinator bij het ondersteuningsnetwerk: *“Om alle kansen te geven aan leerlingen die het moeilijk hebben, moeten zoveel mogelijk leerkrachten en scholen geïnformeerd en begeleid worden in het omgaan met diverse klasgroepen.”*

Het bestuursorgaan in beeld:



Van links naar rechts: Olga Bijmens – Ivan Leunen – Davy Mellemans – Els Dammekens – Lode De Geyter – Franky Hungenaert – Tom Cox (ondervoorzitter) – Astrid Cooreman (secretaris) – Ludo Elsen (voorzitter) – Linda Peeten – Aimé Coenen (penningmeester) – Eddy Coenen. Niet op de foto: Gerd Beckers – Ludo Meyers – Ann Ruppel.

SAVE THE DATE: OPEN COBES-vergadering - maandag 11 december 2023 om 19.00 uur

Pastoraal Centrum - Tulpinstraat 75 - 3500 Hasselt

Het Comité Besturen (COBES) nodigt u nu al graag uit op de jaarlijkse OPEN COBES. Deze vergadering is bedoeld als een regionaal netwerkmoment voor alle geïnteresseerde bestuurders van het katholiek onderwijs uit de regio Limburg en heeft aandacht voor actualiteit, prioriteiten en aandachtspunten.

Noteer daarom alvast deze datum in uw agenda.

Meer info over het programma en de inschrijving wordt u tijdig bezorgd.

Bestuurders-Academie Katholiek Onderwijs bisdom Hasselt gaat van start...

Tijdens het druk bijgewoonde en door de deelnemers zeer gesmaakte eerste 'Vicariaal netwerkevent voor schoolbesturen' op 3 mei 2023 lanceerde bisschoppelijke gedelegeerde voor onderwijs Francis Loyens de 'Bestuurders-Academie Katholiek Onderwijs bisdom Hasselt'.

Dit nieuwe initiatief beoogt een dialoogplatform te zijn waar de kern van onze opdracht, nl. het vormgeven van de katholieke dialoogschool vanuit de rijke katholiek-pedagogische traditie, aan de orde is.

Ongeveer 40 schoolbesturen reageerden op de oproep tot deelname aan de Bestuurders-Academie en vaardigden een bestuurder af. Deze bestuurder neemt deel aan de drie jaarlijkse samenkomsten en fungeert als een verbindingsfiguur tussen de Academie en het schoolbestuur. Hij of zij engageert zich voor een mandaat van drie jaar aan deze Academie zodat we met deze groep ook een traject kunnen uitzetten. Na die drie jaar is er een nieuwe start met een nieuwe lichter van bestuurders.

Wat is de inhoud van deze drie jaren waar de inzichten/vormingen steeds worden toegespitst op de taak en de verantwoordelijkheid van de bestuurders?

Het eerste jaar ligt het accent op de kennismaking met onze 'bronnen'.

Het tweede jaar zetten we de dialoog centraal: de dialoog met gelovigen en andersgelovigen.

Het derde jaar gaat het over de anderen en de Andere.

De eerste samenkomst van de Bestuurders-Academie is voorzien op **donderdag 9 november 2023** om 19.00 uur. Het staat nu al vast dat de tekst van de Katholieke Dialoogschool als leidraad voor de opstart zal dienen.

Jos Smets

Onderzoek naar éénpitters in Limburg

Jurgen Baens en Patrick Noelanders, begeleiders van het project 'Optimaliseren en verbinden' van besturen in de regio Limburg, doen samen met Pierre Colla, ankerfiguur Katholiek Onderwijs Vlaanderen voor besturen, en Francis Loyens, bisschoppelijk gedelegeerde voor onderwijs, een onderzoek naar éénpitters, de schoolbesturen die verantwoordelijk zijn voor één school. In gesprekken met deze besturen of een afvaardiging onderzoeken wij hun perceptie op de bestuurswerking van vandaag en in de toekomst. Daarnaast brengen wij ook hun verbinding met de netwerkorganisatie Katholiek Onderwijs Vlaanderen en de Vicariale onderwijsdiensten in beeld. Zo proberen wij in kaart te brengen welke hun noden zijn en hoe zij hun eigen beleidsvoerend vermogen inschatten.

Voor de verbinding met de ondersteunende diensten van Katholiek Onderwijs Vlaanderen en het vicariaat onderwijs bisdom Hasselt wordt o.a. gepolst naar het lidmaatschap bij Patrimonium Katholiek Onderwijs Limburg (Patrimonium KOL), het Vrij Leersteuncentrum Limburg en de Bestuurders-Academie. Er wordt ook nagegaan of zij het afgelopen schooljaar hebben deelgenomen aan de Open COBES-vergadering, de COBES-jaarvergadering, het Vicariaal Netwerkevent en of zij gebruik maken van de raamcontracten die Katholiek Onderwijs Vlaanderen organiseert. Wij verifiëren ook of de huidige actieve bestuurders overeenkomen met de lijst van bestuurders die gepubliceerd zijn in het Belgisch Staatsblad en of zij de vernieuwde statuten hebben gepubliceerd.

Om zicht te krijgen op de perceptie van de eigen werking en beleidsvoerend vermogen worden volgende vragen gesteld:

1. Wat zijn de sterke punten van uw bestuur? Wat loopt er goed? Waar bent u tevreden over?
Bij vraag 1 stellen wij bewust bijvragen over de wijze waarop bestuurders worden betrokken bij de werking van het bestuur en hoe er wordt gecommuniceerd en beslist in het bestuur.
2. Welke bekommernissen heeft u over de werking van het bestuur? Wat zijn de actuele zorgen?
3. Welke scenario's ziet u in de toekomst voor uw bestuur (binnen 5 tot 10 jaar)?

De bedoeling van dit alles is een beter zicht te krijgen over hoe onze éénpitters functioneren en hun draagkracht inschatten. Er zijn 38 gesprekken ingepland tijdens het eerste trimester en we stellen nu al vast dat het niet altijd evident is om deze gesprekken te laten doorgaan. Het eindresultaat zou een betekenisvol rapport moeten zijn waarover wij ten gepaste tijd graag een terugkoppeling zullen geven.

Pierre Colla

Festival van de Hoop

Vrijdag 22 september 2023: dat was de datum die ongeveer 250 deelnemers hadden aangekruist in hun agenda om deel te nemen aan de zesde editie van het Festival van de Hoop. Ook dit jaar ging het Festival traditiegetrouw door op het terrein van het PCS te Kiewit. En omdat de weergoden niet echt bereid waren hun medewerking te verlenen, had de organisatie ervoor gezorgd dat het mogelijk was het hele programma in de lokalen van het PCS bij te wonen. Om klokslag 16.00 uur gingen de deuren van het terrein open en namen het deelnemers het festivalterrein stilaan in.



Elke deelnemer kon aan de hand van het programmaboekje haar of zijn festival naar eigen believen invullen.

De keynotes speakers waren Lieven Boeve (directeur-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen), Kolet Janssen (oud-lerares en auteur die achter de dingen van elke dag mysterieuze en spannende gebeurtenissen ziet en deze in verhalen neerschrijft) en Musti Önlén (oprichter en voorzitter van de non-profit organisatie Homie, een burgerinitiatief dat onderdak en begeleiding biedt aan jonge dakloze volwassenen). Hij ging in gesprek met Bea Meertens (directeur preventieve gezondheidszorg Vrij CLB Limburg).

Daarnaast waren er workshops rond stilte, meditatie, onderbreken - Wondere Ruimte, jaarthema in beeld - bibliodrama en spirituele dans - (Z)innige momenten - Godly Play 'Pinksterverhaal' - Lieve het Leerbeestje - een snelcursus figuurtjes tekenen en stelde Uitgeverij Averbode/Plantyn hun materiaal voor.

Limburgs talent verzorgde ondertussen de muzikale omlijsting. En dat er in de katholieke scholen van de regio Limburg veel (schilders)talent aanwezig is, bleek uit de vele kunstwerkjes rond het jaarthema die allemaal een mooie plaats kregen op de daartoe voorziene wand.

En natuurlijk was er tijd voor het gezellig samenzijn met een typisch festivalfrietje en een drankje.

Op naar de volgende editie die, zoals steeds, ruim op voorhand met een save the date zal aangekondigd worden.

Jos Smets